

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Aşağıdaki sorularımın Tarım ve Orman Bakanı Bekir PAKDEMİRLİ tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim. 27.09.2021

Saygılarımla...

Suzan ŞAHİN
Halkar Milletvekili

Geçtiğimiz aylarda yaşadığımız orman yangınların ağır tahribatı ve bilançosu alınan önlemler, yapılması gerekenler, yangınların nedenleri ve sorumluları, yanan alanların ağaçlandırılması, yeşillendirilmesi ve benzer yangınların yaşanmaması konusunda nelerin yapılması gerektiğinde birçok tartışmayı da beraberinde getirmiştir.

Bu bilgiler ışığında;

1. İklimbilimcilerin uzun zamandır dikkat çektiği “küresel ısınma” konusunda ekonomik, toplumsal ve kültürel somut önlemler alınmakta mıdır? Varsa bu önlemler belirli bir düzen içinde kararlılıkla uygulanabiliyor mu?
2. Anayasamızda belirtilen ormanların korunması ve geliştirilmesi konusunda gerekler yerine getiriliyor mu?
3. 6831 sayılı Orman Kanunu 2020 yılı sonuna kadar tam 42 kez değiştirilmiştir. Yapılan değişikliklerin yanı sıra kanuna 11 ek madde getirilmiş ve ilgili yönetmeliklerle de onlarca kez düzenleme yapılmıştır. Ağırlıkla “devlet ormanı” sayılan yerlerin yapılaşmaya açılması, gerçek ve tüzel kişilerin bu yerlerden yararlanmasını kolaylaştırmak amacıyla yapılan söz konusu düzenlemelerin orman yangınlarına tetikleyici etkisi olmamış mıdır? Amaç dışı kullanıma açılan orman arazisi ne kadardır? Yangınlar sonrasında amaç dışı kullanılan orman arazilerinin büyüklüğü nedir?
4. Orman Genel Müdürlüğü, ağırlıkla, “devlet ormanı” sayılan 22,9 milyon hektar alanda başta “orman” sayılan yerler ile bu yerlerdeki tüm ormancılık çalışmalarını planlama ve yürütmekle görevlendirilmiş tüzel kişiliğe sahip katma bütçeli bir

kuruludur. Taşrada, temel olarak, 28 "orman bölge müdürlüğü" ile bunlara bağlı 263 "orman işletme müdürlüğü" ve 2140 "orman işletme şeflikleri" biçiminde yapılandırılmıştır. Bu birimler orman yangınlarının önlenmesinde ve söndürülmesinde doğrudan görevlidir. Orman Genel Müdürlüğü'nde 2020 yılında 15 bin 334 memur, 5 bin 564 sözleşmeli, 9 bin 89 sürekli işçi, 8 bin 197 geçici işçi olmak üzere toplam 38 bin 184 kişi istihdam edilmektedir. Orman Genel Müdürlüğü'nün 3,7 milyar lira genel bütçe ödeneğinden, 3,9 milyar lira özel gelirlerden ve 6,6 milyar lira döner sermayeden olmak üzere toplam 13,7 milyar lira harcanmıştır. Orman Genel Müdürlüğü tarafından istihdam edilen işgücü ve bütçesi ne denli verimli kullanılmıştır? Yangınların söndürülmesi için yeterli personel sayısı nedir?

5. Orman yangınlarını önleme ve söndürme çalışmalarında gerektiğinde etkin olunabilmesi için orman işletme müdürlükleri ile orman işletme şefliklerinde istihdam edilenlerin yörelerinin özellikle ekolojik, ekonomik, toplumsal ve kültür koşullarıyla tanışık, dahası uzmanlığının olması yaşamsal öneme sahiptir. Ancak orman mühendisleri ve orman muhafaza memurlarının ağırlıklı olarak sözleşmeli istihdam edilmesi, uygulamada ortaya çıkan haksız uygulamalar, keyfi görevlendirmelere yol açan rotasyon uygulamaları ile orman yangınlarının en aza indirilebilmesi ve en az zararla söndürülebilmesi mümkün müdür?
6. Orman Genel Müdürlüğü tarafından yayımlanan ve resmi istatistikler altında düzenlenen verilere göre 1997-2020 yılları aralığında 2262 orman yangını çıktığı, bu yangınlar sonucunda ortalama 9201 hektar orman ve maki ekosistemi zarar gördüğü ifade edilmektedir. Yine aynı verilere göre ülkemizde çıkan orman yangınlarının %46,8'inin ihmal, %9,4'ünün kaza, %11'inin doğal ve %24,7'sinin de bilinmeyen nedenlerle çıktığı ifade edilmektedir. Başta kasıt olmak üzere ihmal, kaza, doğal nedenlerin açılımı neye göre belirlenmekte, neler kriter olarak kullanılmaktadır? Özellikle nedeni belirlenemeyen yangınların çok boyutlu olarak belirlenmesine yönelik bir çalışma var mıdır? Nedeni bilinmeyen yangınların önlenmesine yönelik ne gibi önlemler alınmaktadır? Bunların ne kadarı nasıl ve ne biçimde hayata geçirilmiştir?
7. Ege ve Akdeniz bölgelerinin kıyısız yörelerindeki yerleşmelerin, kara yollarının yakın çevresindeki orman ekosistemlerinde kolay yanıcı diri ve ölü bitki örtüsü ile ağaçların kurumuş dalların yangın çıkma olasılığını büyük ölçüde artırdığına işaret eden birçok çalışma ve uzman görüşü bulunmaktadır. Bu durumun özellikle sık

dikimlerle oluşturulmuş ve 30-40 yaşlarına gelmiş orman ekosistemlerinde görece daha yoğun yaşandığına da özellikle dikkat çekilmektedir. Bu yangıncıların temizlenmesi konusunda çalışma yapılmakta mıdır? Temizlik çalışmalarının yapılması ve yaygınlaştırılması düşünülmekte midir?

8. Türkiye’de kaç yerde kaç adet Orman Yangınları İşçi Eğitim Merkezi bulunmaktadır? 2002-2021 yılları arasında bu merkezlerden kaç tane devam etmekte, kaç tane kapatılmıştır?
9. Kanuna göre "devlet ormanı" sayılan yerlerde binlerce madencilik, enerji, turizm ve benzeri tesis için yer tahsis edilmiştir. Bu nedenle orman ekosistemleri, deyim yerindeyse yolgeçen hanına dönüştürülmüştür. Bu tesislerin orman yangınlarını önleme amaçlı donanımları, önlemleri yeterli midir? Yeterli olup olmadığı düzenli olarak denetlenmekte midir? Yeterince önlem alınmadığı gerekçesiyle bugüne değin bu gibi kaç tesise yaptırım uygulanmıştır? Uygulanmışsa hangi gerekçe ile hangi cezalar uygulanmıştır? Ceza almasına rağmen faaliyetine devam eden tesis var mıdır?
10. Orman Genel Müdürlüğü "devlet ormanı" sayılan yerlerdeki orman ekosistemlerinde kesilmesine karar verilen ağaçları dikili durumdayken ihaleyle ya da tahsisli olarak satmakta, bu uygulamayı da giderek yaygınlaştırmaktadır. Bu nedenle bir yandan orman yolları büyük taşıyıcıların kullanabileceği gibi genişletilmekte, öte yandan da bu yerlere giriş çıkışlar orman ekosistemleri içindeki hareketliliği artırmaktadır. Orman Genel Müdürlüğü tarafından orman ekosistemlerindeki bu hareketlilik denetlenmekte midir? Denetleniyorsa nasıl ve ne şekilde denetim yapılabilmektedir? Denetlenmiyor ise neden denetlenmemektedir?
11. Orman Genel Müdürlüğü tarafından 1990’lı yıllardan beri "devlet ormanı" sayılan yerlerdeki "verimsiz" sayılan orman ekosistemleri ile maki ekosistemlerinin yerinde gerçek ve tüzel kişilerin özel ormanları gibi yararlanabilecekleri ağaçlandırmalar yapmasına izin verilmektedir. 6831 sayılı Orman Kanunu’nun 57. maddesine dayanılarak yapılan bu uygulama Anayasa’nın 169. Maddesinde belirtilen ormanların korunması ve geliştirilmesi hükmüne aykırı değil midir?
12. Ağaçlandırmaların yapıldığı alanlarda o bölgenin ekosistemi ve ekosisteminde yol açacağı olumsuz etkiler dikkate alınmakta mıdır?